

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

78. ÅRGANG

5. NOVEMBER 1966

A V I N N H O L D E T :

- NY NORDISK KIRKEMUSIKK?
- BERGMANS «PERSONA»

NR
21

NESTE NUMMER UTKOMMER 19. NOVEMBER 1966

AV KIRKENS LIV

Uken 6.—12. nov.

23. SØNDAG EFTER PINSE

Epistel: Fil. 3, 17—4,3.

Evangelium: Matt. 9, 18—26.

Vær mine efterfølgere, sier Paulus i dagens epistel, og det er ofte han fremstiller seg selv som eksempel for de troende. Ikke av hovmot, men fordi han er så fullstendig overbevist om at det er Herren selv som virker i og gjennom ham. Kristus er hans eget forbilde i ett og alt, og apostlene kun redskap ved hvem han taler til menighetene. Vår ferd er i himmelen, sier Paulus videre, hele vårt liv skal være orientert mot evigheten allerede her på jorden. Alt jordisk er forgangent, og vi skal ikke sette vår lit til annet enn det som har evig verdi. Stå fremfor alt faste i Herren, avslutter han.

I dagens evangelium hører vi om to mirakler der Jesus gjør syke friske. Begge er vidnesbyrd om tro og tillit hos dem som søker hjelp. Kristus er kommet til verden for å bringe liv — livet som er det kosteligste vi eier, og som det gjelder å forvalte med skjønnsomhet.

MANDAG og TIRSDAG er feriedager denne uke.

ONSDAG: *Laterankirkens vigselfest.* Moderkirken for alle kirker, bygget i det 4. årh. «Se Guds bolig blant menneskene, og han skal bo hos dem, og de skal være hans folk» (epistelen).

TORS DAG: *Den hl. Andreas Avellinus,* bekjenner. Prest i Theatinerordenen († 1608).

FREDAG: *Den hl. Martin,* bekjenner og biskop av Tours. Stiftet utallige menigheter i Vesten.

LØRDAG: *Den hl. Martin I.* Den siste martyr blant pavene. Landsforvist og død i 655.

Uken 13.—19. nov.

SØNDAGENS TEKSTER
FRA 6. SØNDAG EFTER ÅPENBARINGEN

Epistel: I. Tess. 1, 2—10.

Evangelium: Matt. 13, 31—35.

Menigheten i Tessalonika fremstilles av Paulus som et eksempel for de øvrige menigheter slik den har tatt imot evangeliet og praktisert det. Bli mine efterfølgere, insisterte han i teksten forrige søndag, og i dag gleder han seg over at tessalonikerne har tatt ham på ordet. Vårt evangelium kom til dere ikke bare i ord, men i kraft og den Hellige Ånd. Det er denne kraftkilde som må være kjernen i Kirken. For selvom de kristne er en minoritet av verdens befolkning, kan de ha makt til, om de lar seg lede av den Hellige Ånd, i lydighet mot Guds ord, å utbre seg som sennepskornet i dagens evangelium. Det minste av alle frøkorn, men som når det vokser opp blir større enn alle urter. Eller som surdeigen som gjennomsyrer hele deigen, slik skal Kristus gjennomsyre sin Kirke. La oss ikke bare være Ordets hørere, men også dets gjørere!

MANDAG: *Den hl. Josafat,* polsk biskop som led martyrdøden i 1623.

TIRSDAG: *Den hl. Albert den store,* biskop, bekjenner og kirkelærer.

ONSDAG: *Den hl. Gertrud,* jomfru. Abbedisse i benediktinerordenen († ca. 1304).

TORS DAG: *Den hl. Gregor,* biskop og bekjenner, også kalt undergjøreren († 270).

FREDAG: *Vigselsfesten for Peters og Pauls kirker i Rom.* Til dags dato valfartssteder for hele kristenheten.

LØRDAG: *Den hl. Elisabeth,* enke som ofret seg for de fattige i stor nestekjærlighet. Vernehelgen for våre Elisabethsøstre.

ST. HALLVARD KIRKE

For å makte de store økonomiske løft som nybygget på Enerhaugen krever, holder fransiskanerne basar fra 4. november til 14. november. Basaren er åpen på hverdager fra kl. 18—22, på søndager fra kl. 19—22. (Se s. 331.)

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stillemesse	Høymesse
OSLO: <i>St. Olavs kirke,</i> Akersveien 5. Biskopen og prestegården 42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	7.00 9.00 9.45 og 19.00	11.00
<i>St. Hallvard kirke, Fransiskanerne,</i> Enerhauggt. 4, tlf. 68 08 68	8.35 18.00	11.00 —
<i>St. Dominikus kirke, Dominikanerne,</i> Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	8.15 9.00 11.30	10.00 —
<i>Vår Frue Villas kapell, Montebello,</i> Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
<i>Grefsen kapell, Glads vei 23, tlf. 212355</i>	9.00	10.30
<i>Lunden kloster,</i> Øvre Lunden, tlf. 21 25 87	9.00	
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke,</i> Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	11.00
BERGEN: <i>St. Pauls kirke,</i> Christies gt. 16, tlf. 15 410	9.00 19.00	11.00 —
<i>Vår Frue kirke,</i> Helleveien, tlf. 56 245	9.30 19.00	— —
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke,</i> Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke,</i> Kongens gt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke,</i> Kristian V's pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke,</i> Torvgt. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke,</i> Haralds gt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresia kirke,</i> Vesterngt. 5, tlf. 21 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke,</i> Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet,</i> Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke,</i> Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell,</i> Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke,</i> Sverres gt. 26, tlf. 50 793	7.45	10.45
SARPSBORG: <i>St. Olavs kapell (1. og 3. søndag) O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53765</i>	17.30	—
STABEKK, <i>Maria kirke,</i> Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30 19.00	10.45
STAVANGER: <i>St. Svitbun kirke,</i> Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke,</i> Sandefjordgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke,</i> Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21214	8.45 19.00	11.00 —
<i>St. Elisabeth hospital,</i> 11a tlf. 21607	6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke,</i> Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke og</i> <i>St. Eysteins sykehjem, Jernbanegt. 29</i>	8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke,</i> Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke,</i> Nørvesund, tlf. 7558	8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vor Frue kirke, Storgt. 94,</i> Biskopen og prestegården, tlf. 3604	8.15	10.30
<i>St. Elisabeth hospital,</i> Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke,</i> Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke,</i> Salsgt. 52, tlf. 1447 (1. VII—31.VIII (St. Elisabeth Institutt, tlf. 1392)	19.00 8.00	10.30 10.30
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke,</i> Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Aage Rønning.

I redaksjonen:

Lars Roar Langslet, Gunnar Magnus, Albert J. Raulin O.P.,
Helge Erik Solberg og Nils Heyerdahl.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 42 37 43.

Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 42 31 70.

Abonnement (direkte ell. gjennom
postkontorene). Kr. 20 pr. år,
kr. 10 pr. ½ år. Utlandet kr. 24.

Annonser: 10 dager før utg.dagen
(se nederst på omslagssiden). 24
nummer årlig. - Postgiro 153 21.

KATOLSK PRESSE

I annen halvdel av denne måneden holdes et viktig møte i København av katolske pressefolk i Norden. Det er høyst sannsynlig et møte som får betydning videre, ikke bare for det lille fåtall som har sin gang i en redaksjon, men for Kirken her oppe som helhet. Ikke minst for legfolket.

Det som skjer er at medarbeiderne i de katolske blad i Norden nok har innsett at de står overfor problemer som er felles fra land til land. Derfor kommer de sammen for å utveksle erfaringer, lære av hverandre og mest mulig komme frem til en felles opptreden i enkelte faglige spørsmål.

Det er kanskje ikke noe oppsiktsvekkende i et slikt møte i dagens verden, samfunnet bygges opp på slike samarbeider. Men i katolsk presse er det likevel en milepel, en begivenhet som man har lov å knytte meget store forventninger til.

Uro blant katolske journalister verden over var vel et sjeldent fenomen før pave Johannes og det følgende Vatikankonsil. Krigerske sinn i bispedømmenes bladredaksjoner fikk lenge avløp i de få fnysende, enkelte ganger temmelig ukristelige angrep mot omverdenen. Det

gjaldt også for mange år siden vårt eget «St. Olav», selv om vi godt kan se at det var svar på tiltale i en rekke tilfeller.

Med konsilet får vi en ny problematikk. Redaktører og biskoper over hele verden blir klar over at det bærer mot en ny samarbeidsform. *Hvilken* er det atskillig uenighet om mange steder.

Vi kan kanskje si at det usikre og noe skjeve forhold mellom frihet og autoritet i disse tingene endelig har blitt et akutt problem i 60-årene. Og det reiser straks noen viktige spørsmål: hvor fri og uavhengig bør en redaktør og en medarbeider i en katolsk dagsavis, ukeblad eller tidsskrift være i forhold til autoriteten?

Løsningene kan selvfølgelig variere, alt etter som bladene er knyttet til hierarkiet. Likevel blir det nødvendig å tenke gjennom problemet: hva er egentlig katolske pressefolks rolle i formidlingen av dagens meninger og nyheter?

Vi kan gjøre dette mer konkret ved å henvise til debatten om saken i Vest-Tyskland. Etter et møte i Nürnberg i fjor kom det et nesten enstemmig krav fra pressefolk der nede om større frihet. Kirkepressen må være et tale-
rør for hele Guds folk. Kirkepressen må være *presse*, med alt hva det betyr av kritisk funksjon innenfor det samfunn Kirken er.

Den religiøse presse må, som en britisk presseman skrev i november i fjor, innen Kirken tjene som en kommunikasjonskanal for Guds folk og dermed hjelpe dem til å lære av hverandre og til å tjene hverandre. Det er bare én, men en meget viktig sådan av den moderne kirkepresses oppgaver.

Eller for å si som en dansk kollega: Journalistikk betyr ikke først og fremst å innprente meninger i leserne, men å inspirere dem til selvstendig tenkning og meningsdannelse. Det er i dette perspektiv Vatikankonsilets dekret om meddelelsesmidlene skal sees, ikke minst avsnittet om den katolske presse som opinionsdannende faktor.

Det er i forståelsen av slike problemer — og mange andre praktiske ting — at man har arbeidet for å få istand dette møtet i København. Og som et langt, men godt motto for møtedeltagerne kunne man vel bruke kardinal Königs ord:

«Katolske pressefolk har plikt til å si ifra om hva de tror er sant — selv om de overrasker og skaper litt uro i Kirkens hierarki. Den katolske presseman skal ikke alltid vente på et ord fra sin biskop eller på nyheter fra

(Forts. side 325)

Forholdet mellom hierarkiet og pressens folk kan aldri bli det samme som før etter det annet Vatikankonsil. Begge parter har lært noe av hverandre.

Har Bergman lest Jungs verk om personen og masken noen gang? Det betyr mindre. Det er ikke nødvendig, han har selv sterkt opplevet skuespillerens drama: nødvendigheten av stadig å bytte maske, kampen for å være ekte, hans og hvert menneskes jakt på sin egen identitet. Det merkelige ved Bergmans siste film er at tilskueren aldri får følelsen av å betrakte et psykisk tilfelle utenfra, men kjenner seg direkte engasjert i dramaet om en

STOCKHOLMS- BREV

Pater Jean Paillard i Stockholm sender her et filmbrev fra Sverige med en anmeldelse av Ingmar Bergmans siste arbeide PERSONA — en film pater Paillard sier hører til kunstnerens «reneste, frieste og djerveste verker».

sjel. Ikke bare fordi en og annen person i filmen av og til taler eller tier direkte vendt mot publikum. Men fordi *Persona* egentlig handler om hver og en av oss: vår ensomhet, våre tafatte og ofte mislykkede forsøk på å nå et annet menneske, det ønske vi har, og som for det meste sviktes, om at noen skal tale til oss, ett menneske eller Gud. En diskret, men likevel allesteds nærværende religiøs følelse merkes.

*

I sluttscenen av *Som i et speil*, etter en samtale om Guds eksistens, hvisker den unge gutten Mimus: «Pappa snakket til meg.» Også *Persona* handler om tystnaden, om fraværet.

Filmen begynner med en serie drømmeaktige bilder som øyensynlig har til oppgave å hjernevaske tilskueren for at han kan fatte dybden og dimensjonene i historien som blir fortalt. Her angis samtidig hovedtemaet:

I et slags bårhus våkner en fjorten år gammel gutt — han gjenoppstår

om man vil — og med en søvngjengers langsomme bevegelser kjærtegner han et enormt bilde av sin mor, den moren som i det virkelige liv stadig skyver ham vekk. Visse detaljer i denne første sekvensen tyder på at det her er spørsmål om en slags utilgjengelig kvinnelig guddom som motsvarer den tause faren i flere foregående filmer. Det ville være uærlig for enhver pris å forsøke å gjøre Bergman til en kristen. Likevel skjenker det religiøse innslaget i filmen den en styrke og mangesidighet som gjør at man merkes av den.

*

Formelt sett er *Persona* Bergmans reneste, frieste og dristigste arbeide. Filmskaperen har kvittet seg med en del av den inviklede symbolikk og de underlige rekvisita som belastet en del av hans tidligere filmer. Det er situasjonene selv som taler. Han har redusert sitt kammerspill til enkelthetens ytterste grense. Av fire personer er to bifigurer. Og av de to andre er det bare en som taler: sykepleiersken Alma (den lysende begavelsen Bibi Andersson) som får i oppdrag å ta hånd om Elisabeth Vogler (intensivt innadvendt spilt av Liv Ullman): en skuespillerinne som plutselig avbryter sitt arbeide midt under en forestilling og som siden lukker seg inne i en selvalgt stillhet. På slutten av filmen går hun endelig med på å si et eneste ord: «Ingenting» — en på samme tid diskret og resignert seier over tystnaden, meningsløsheten.

*

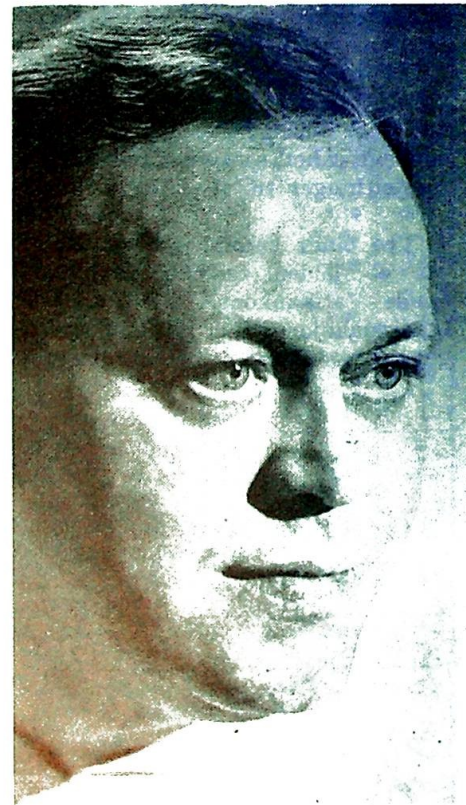
Persona er fri for all aggressivitet. Den er fri for billige effekter og tvilsomt publikumsfrieri. Det er ingen skandalefilm, men en av Bergmans største. Og de anmeldere som gjen-tatte ganger har rådet Bergman til å la noen annen skrive sine filmmanus må nå enstemmig gi seg. Dialogen — unnskyld, monologen — formidler de to kvinnes indre konflikt med en aldri sviktende umiddelbarhet.

Persona er en hård, mørk film. Underlig nok — den virker ikke deprimerende, like lite som for eks. Birgitta Trotzigs romaner. Hvori består denne hemmelighetsfulle styrke?

Det første nordiske katolske kirke-musikerstevne som ble holdt i København i oktober har, etter det «St. Olav» får opplyst, rettet følgende henvendelse til bispekonferansen:

1. Det er på stevnet sluttet kontakter mellom de nordiske land som gjerne skulle holdes vedlike, helst utvides. Man foreslår derfor at det opprettes et organ som kan påta seg å formidle kontakten mellom landene.

En kirkemusiker som har kontakt med en kirkemusiker i hvert av de nordiske land kan for eksempel utpekes. Ethvert spørsmål av kirkemusikalsk art kan gjennom ett lands representant sendes videre til kontaktmannen som derpå enten videresender spørsmålet til de øvrige lands musikkutvalg, eventuelt med en kommentar, eller sender spørsmålet til de av de nordiske musikkutvalgs medlemmer som han måtte anse som mest kom-

Pater Thoralf Norheim, formann i bispedømmets kirkemusikkomité.

ORDISK KIRKEMUSIKK?

DET FØRSTE KATOLSKE MUSIKERSTEVNE I KØBENHAVN

Hvorfor skulle sanggleden bare begrenses til skolelerte kirkekor?

petente til å uttale seg. I visse tilfeller kan spørsmålet også sendes til et av kirkekunstutvalgenes medlemmer eller til samtlige utvalg.

2. Etterhånden tas et større antall av de salmer som finnes i de nordiske evangeliske kirkers salmebøker i bruk. Det foreslås — for å skape likhet i bedømmelse og anvendelse av disse salmer, og ikke minst av hensyn til økonomien — at bispekonferansen tillater bruk av disse salmebøker i de katolske menigheter. Dog således at det må sendes en fortegnelse ut over de salmer som er mest brukbare i forbindelse med de skiftende tider i kirkeåret.

3. For å kunne oppnå et godt arbeidsresultat finner stevnet det av avgjørende betydning at de forskjellige utvalg innenfor de respektive lands liturgikommisjoner ikke bare har et nøye samarbeide, men også at dette samarbeide foregår på faglig basis og at man unngår ethvert dilettanteri.

4. Gregoriansk sang lar seg prinsipielt ikke tilpasse de nordiske sprøgen uten så store forandringer at den musikalske identitet går tapt. I stedet foreslås at man økonomisk og

moralsk oppmuntrer til større fordyppelse i og studie av kirkemusikkens vesen. På den måten kan det dannes en bedre jordbunn for fremveksten av ekte, ny nordisk kirkemusikk.

Det var formannen i Liturgikommisjonen for bispedømmet Københavns musikkutvalg, Bernard Husson som ønsket stevnedeltagerne velkommen til de to dagers forhandlinger som resulterte i nevnte henvendelse til bispekonferansen.

Husson sa i sin velkomsttale:

Dette er første gang nordiske katolske kirkemusikere og andre interesserte kommer sammen for å drøfte saker av felles interesse. Det er mitt håp at møtet må føre til at arbeidet med musikken til en ny liturgi på morsmålet må utfolde seg til ære for komponistene, til menighetenes hjelp og som et fullstendig uttrykk for katolsk gudstjenestemusikk av i dag.

Vi må alle være klar over at vi i dag befinner oss i et tidehverv. En tre- eller firehundreårgammel tradisjon — den gregorianske sang med latinsk tekst — skal avløses av en ny musikk til tekster på morsmålet.

Vi står overfor en kjempeoppgave, og den kan ikke løses på et par år. Kanskje vil det ta en hel generasjon før vi finner den riktige form. Men i denne forsøksstid står vi ikke på bar bakke.

I Norden, ikke minst her i Danmark, har vi en salmeskatt som er enestående i hele verden, sa Husson bl. a. Det er de evangeliske kirkers salmer. Våre ypperste salmediktere som Brorson, Kingo, Grundtvig og andre hos oss, har skapt salmer som ikke tilhører et enkelt kirkesamfunn, men hele nasjonen.

Disse salmer som flere av våre komponister har skrevet melodier til, både kan og bør benyttes i våre gudstjenester, sa han. Selv når messer på morsmålet foreligger i endelig form, vil og bør det alltid være mulighet til å benytte salmene.

Ikke minst økumenisk har dette sin betydning.

Han sluttet med å uttale håpet om at kirkemusikerstevnet må bli kimen til en utvikling 1) av fellesskap i det liturgiske blant de nordiske katolske menigheter så godt de forskjellige morsmål tillater det og 2) til en liturgisk dialog mellom de forskjellige trossamfunn i Norden.

Kirkeakademiet

Kirkeakademiet har feiret 10 års-jubiläum. I sin hovedtale understreket professor dr. John Nome at den frie meningsutveksling er nødvendig og kanskje åpner ny vei til forståelse i dagens situasjon. Det var ellers innlegg av konsulent Reidar Huseby og magister Carl Fr. Engestad, formann i Kirkeakademiet Fredrikborgs arbeidsutvalg. Tilstede ved jubileumsmøtet var bl. a. statsråd Kjell Bondevik, Kulturfondets formann, direktør Leif J. Wilhelmsen og en rekke representanter for Den norske kirke.

KATOLSK PRESSE

(Forts. fra side 323)

Rom. Han må advare der hvor han synes det er nødvendig, appellere der hvor han mener at det trenges, han må også informere verden om Kirken og Kirken om verden.»

«Den offentlige mening i Kirken, det katolske legfolks meninger, kommer til uttrykk gjennom journalisten.»

Såvidt kardinalen.

Vi tror også at vi alle i det lange løp best vil være tjent

med en presse hvor disse ord etterleves. Men overgangen, arbeidet med å finne den nye form kan være vanskelig. Møtet i København kan hjelpe oss alle til å forsterke og fornye vår indre meningsutveksling. I lojalitet, men også i frihet.

At tonen i debattinnlegg osv. i begynnelsen av denne utvikling av og til kan bli en smule harsk, er ingen katastrofe. Katastrofalt ville det bare være om vi aldri hørte et pip.

A. R.

I NOTIS-BOKEN

Tirsdag 8. november: Klokken 20 taler professor Einar Molland i Katolsk Forum om emnet DEN LUTHERSK-KATOLSKE DIALOG ET AR EFTER KON-SILET.

Tirsdag 15. november: KIRKEKONSERT i St. Dominikus kirke under ledelse av pater Thoralf Norheim. Ellers medvirker sangerinnen Randi Helseth og cellisten Hans Balchen.

VIETNAM

Pavens spesielle utsending til Saigon, erkebiskop Pignedoli erklærte ved tilbakekomsten til Rom at han var «meget tilfreds» med den enighet som var oppnådd mellom de forskjellige religiøse grupper i Vietnam. Han sa også at han var «optimistisk» når det gjaldt mulighetene for fred i landet og begrunnet sin optimisme med følgende:

1. Det er nå bedre forståelse mellom de religiøse mindretall.
2. Det er et utbredt ønske om samarbeide for å oppnå fred.
3. Landets ungdom viser modenhet og ansvarsbevissthet.
4. De vietnamesiske biskoper bedømmer situasjonen realistisk.
5. Pavens fredsarbeide er effektivt.

De vietnamesiske biskoper har forøvrig sendt ut et hyrdebrev hvor de slutter seg til pavens siste appell: «I Herrens navn, stans krigen.» Iakttagere i Saigon anser dette hyrdebrevet som viktig fordi de mer fredsvennlige deler av den katolske opinion som hittil har møtt liten forståelse nå kan komme til orde.

ROM

Nye praktiske reformer er varslet for de preste-studerende i Rom, ifølge en rapport i «Catholic Herald». Seminaristene vil få større frihet og anledning til å legge frem sine meninger. I en tale nylig sa bl. a. erkebiskop Garrone, proprefekt for Kongregasjonen for seminarerne at han var fullt klar over forskjellen mellom dagens studenter og hans egen generasjon. Forskjellen skyldes de raske forandringer i dagens samfunn og i Kirken og fører med seg risikoen for at det blir en mur mellom studentene og de av deres lærere som er oppdradd ved andre metoder og i en annen sammenheng, sa han. To ting er nødvendig hvis dialog mellom generasjonene skal få positive resultater: troskap mot Kirakens tradisjoner og troskap mot det annet Vatikankonsil.

«DE UKJENT

ANMELDT AV

Åge Rønnings nye roman, *De ukjentes marked*, henter sitt stoff fra en meget nær virkelighet, nemlig uteliggernes Oslo i strøket omkring Gassverket, Akerselva, Grønlands torv. I dette miljø har forfatteren — blant en flokk uteliggere som for en stakket stund har tatt bopel i en nedrivningsferdig gård — plasert en ildsjel av en franskmann, som har gitt seg den oppgave å organisere disse arbeidssky og skrøpelige individer til filleinnsamling til inntekt for fattigkvarterene i Lima — og dessuten en litt frynsete journalist, som vil lage reportasje på denne usedvanlige hjelpeaksjon. Reportasjen blir det tilsynelatende ikke noe av — under festen som påfølger loppemarkedet, hvor flere tusen kroner mirakuløst er strømmet inn, blir journalist Klement blodig forslått, ekspedert utfor

Abbé Pierre — glassblåseres fortrolige.

trappen i uteliggergården. Og hva skulle forresten Klement ha kunnet skrive om, når markedet endte i den lite oppbyggelige omstendighet at en av karene bestemte seg for å stikke av med hele inntekten, tydeligvis etter samråd med flere av de andre i flokken.

De ukjentes marked faller i tre store kapitler, og det første og mest omfattende av dem, som har titelen «Journalistikk», beretter om Ganards og hans menns innsamlingsaksjon og loppemarked inntil den time da det med et sjokk blir klart at pengene er vekk. Den sentrale person i dette kapitel er på et vis journalisten Klement, som står som betrakter av det usannsynlige foretagende Ganard makter å føre igjennom. Alt mens også Klement beskrives utenfra, blir nemlig iakttagelsene flere ganger — på en indirekte, av og til litt dunkel måte — presentert som hans, og beskrivelsen av fillesamlernes ekspedisjoner til byens forskjellige strøk synes å bygge på notater han har tatt. Perspektivet på Ganards aksjon er altså i første omgang journalistens, og uten videre forberedelser føres vi — fort og nesten reportasjemessig — inn i begivenhetenes gang på den dagen markedet skal avvikles, denne dag som starter med uteliggernes forfrosne og motvillige morgen, som folder seg ut i markedets nesten barokke feststemning på drabantbyjordet, for til sist å ende i kveldens fyll og fornødelse.

*

Hadde Åge Rønnings bok bestått av bare denne første del, ville den ha vært en håpløshetens beretning; det svar den ville gitt Ganards «prøve» — hans innbitte innsats for å berge igjennom sitt foretagende — ville vært negativt, Ganards kamp ville ha vist seg å bygge på en illusjon om mennesket. På den annen side: Hvis historien hadde fått den utgang Klement håpet på, hvis den var blitt stoff til oppbyggelig reportasje for alle dem som gjerne vil tro at menneskene er gode innerst inne, da ville den ha fått en falsk og meningsløs utgang. Så er det også Åge Rønnings store triumf at han har maktet å føre romanen videre, fra Ganards og

JE-LISA AMADOU

hele historiens tilsynelatende sammenbrudd og frem til virkelig seier. Og om man under lesningen av bokens første del er blitt overbevist om at dette er blendende god skrivekunst, så er man i romanens siste partier ikke mindre forvisset om at dette er virkelig *diktning*. For frem av uteliggernes flokk lar forfatteren her stige en person — den elendigste av dem alle, den som aller minst syntes i stand til å utføre et oppdrag — og i hans varetakt lar han den bortstjalne gevinst havne. Halvblind, syk og avfeldig, og offer for et utall av forfølgelser og misforståelser, bærer han pengepakken frelst med seg på brystet, og beretningen om hans vandring eier en skjønnhet som løfter den ut over den realistiske beskrivelse av farlig flukt gjennom gater og bakgårder: I sin dunkle bevissthet om oppdragets viktighet — en bevissthet som ikke er knyttet til noen forstandsmessig vurdering av skattens verdi — blir Glassblåseren bærer av et oppdrag som griper ut over hans erkjennelses grenser, han blir et redskap i en høyere saks tjeneste.

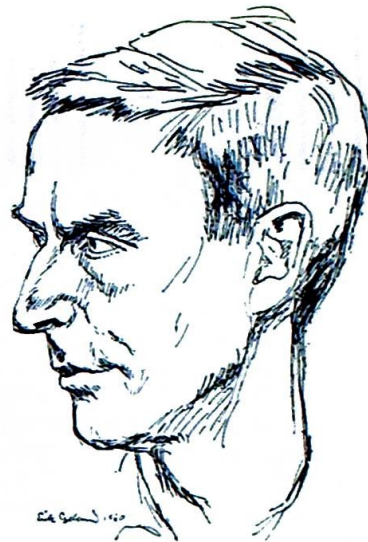
*

Ganard, drivkraften bak handlingen i *De ukjentes marked*, får vi se forholdsvis lite av, han er til stede i forte glimt bare, som det blanke stål i ustanselige sving over flokken av lemfeldige hjelpere. Vi får imidlertid vite litt om hans bakgrunn, om hans møte i sin tid i Paris med l'abbé Pierre, hvis ord til Ganard hadde lydt slik: «Det kommer før eller senere en dag da alt er ødelagt, flekket til, forrådt og knust. Er du der neste dag, så er du med. Da er du godtatt. Det er hemmeligheten.» Siden hadde Ganard reist til Lima og *sett* slummen der; og nå er det hans vilje å klare å gjennomføre denne ting, som er blitt hans «prøve»: «Å få ett eneste menneske til å tro at dette han hadde sett eksisterte.»

Efter at det er blitt klart at karene har sviktet ham, blir Ganard stående igjen med pengene (som er sluppet ut av tyvens hender), uten interesse for gevinsten, som nå synes ham betydningsløs i forhold til dette ene: Målet han har arbeidet mot har han ikke klart å gi eksistens for andre enn

for seg selv. Derfor er det han stikker pengepakken inn på brystet til denne ene som ikke har stått i ledtog med resten av flokken, som en trett-hetshandling, men samtidig kanskje også som en dunkel, siste utfordring: Kommer gevinsten frem dit den skal *nå*, så... Og med Glassblåseren som redskap går da Ganards prøve fullbyrdelsen i møte.

Om Glassblåseren kan hende er den ene rene i flokken av falne, så har man imidlertid følelsen av at det som gjør hans skikkelse så patetisk, det er at under sin vandring representerer han på en måte dem alle. Og når pengene til sist leveres der hvor de skal, av tyven i egen person, som intetanende (og ikke av plutselig «snillhet») står og lar dette skje, så fornemmer man at bak denne handling står de alle sammen, ikke i bevissthet og frivillighet, men som redskaper for noe som langt overskrider hva de selv kunne forestille seg. Og i dette perspektiv må vel også den mislykkede Klement til sist kunne sees. Ganards aksjon ble ham ikke den «frelse» han hadde håpet, i form av stor reportasje som skulle redde hans usikre posisjon i avisen. Men om Glassblåseren bragte gevinsten

frelst gjennom farene, så var det Klement som i sin tid bragte Glassblåseren til Ganard; således går også *han* inn som en del i den store handling som omfatter dem alle.

I dette perspektiv må vi også kunne se *De ukjentes marked* som en allegorisk roman. Disse utelligere, som motvillig svarer på Ganards appell, men som til sist lar seg trekke med — de fleste kanskje bare i håp om egen vinning — de fremtrer for oss til slutt som bilder på vår egen virkelighet. Og når de til sist klarer «prøven», så er det ikke takket være deres egen vilje og edelmot, det er fordi en kraft som er større enn deres egen har fått virke gjennom deres skroplige menneskelegemer.

«VÅR LEVENDE BIBEL»

«Vår levende Bibel». Aschehoug 1966.

Alle som noengang har bladd i det praktfulle fembinds verk: «The illustrated world of the Bible Library» sitter igjen med ønske om å eie det. Prisen har imidlertid for de aller fleste vært en vesentlig hindring. Utgiverne har kommet våre ønsker i møte ved å sammenfatte det store materialet i ett bind: «Our living Bible», som nå også er utkommet på norsk.

Neppe noen bibelbok vil i dag kunne tilfredsstille alle ønsker. Heller ikke *Vår levende Bibel* gjør det. Eksegeten vil ønske seg at de seneste resultater av hans forskningsgren var kommet med. Arkeologen at teksten nettopp på dette område var enda mer utførlig. Teologen at

det dogmatiske syn var kommet tydeligere frem, de store linjer i åpenbaringen, frelsens historie og ikke minst Jesu person som Guds Sønn. Og den alminnelige leser? En som er litt kjent med bibelen vil nok synes at selve den fortellende tekst er vel meget bibelhistorie. For den ukyndige kan teksten bli en fruktbar begynnelse som gir lyst å gripe til originalen. Jeg vil helst karakterisere boken som en halvt oppfylt ønskedrøm, som gir meget, men lar like mange ønsker uoppfylt. Boken kan bli et verdifullt hjelpemiddel i bibelkretser og ved religionsundervisningen. Og hvis De har tenkt å gi Dem selv en vakker julegave, er denne boken kanskje det De leter efter.

G. G.

BLIKK på TIDEN

SKIPPERTAKHJELPEN

■ Store deler av det norske folk satt i sine stuer nylig og fulgte med velvilje og glede TV- og radioprogrammet fra det store festmøtet i Nationaltheatret hvor «Ja-kampanjen» for flyktingene ble lansert. En kort stund var vi alle fullstendig klar over at det finnes krevende oppgaver vi må ta fatt på, mange ga til og med straks gavmildt en femmer. Men ærlig talt, hvordan stiller vi oss til hverdags, når vi ikke lokkes med festprogrammer, til møtet med en jaget og sultende millionhær av medmennesker? Det er et spørsmål som har vært stilt før, men la oss gjenta det høsten 66: Hvordan reagerer for eksempel vår ungdom på utfordringen?

Fredskorpsleder Lasse Aasland ble i et intervju i «Aftenposten» den 20. okt. spurte om sine erfaringer fra tre års arbeid med norsk fredskorpsungdom. Han svarte rett ut:

«— Først og fremst dette: jeg synes det er rart at vårt lands ungdom ikke i større grad har villet se nærmere på mulighetene for å bli med i fredskorpsarbeidet. Kanskje skyldes det at vi ikke har klart å skape den opinion vi engang håpet på. Folk vet for lite om u-hjelpen i det hele. De mangler forståelse for den fordi de mangler informasjon om den. Og dette gir seg også utslag i det antall som melder seg til fredskorpsstjeneste. Det er fremdeles noe utenom det vanlige at ungdommer ofrer et par år av sitt liv for å gjøre en innsats for utviklingslandene. Å engasjere seg aktivt i u-hjelparbeidet er noe som fortsatt forbauser folk, mens det burde være noe helt naturlig.»

Vi kalles for et skippertakfolk. Og i våre dager tar vi disse krafttakene på festmøter og under landsinnsamlinger. Men våre hjerter er egentlig opptatt andre steder. Lasse Aasland drar etter tre år i administrasjonsarbeide her hjemme til Pakistan for å gå i FN's tjeneste, han gjør stadig noe mer enn et skippertak. Men hvorfor får han ikke følge av flere unge? De få, fine representantene vi har sendt ut i forskjellige himmelretninger bekrefter vel bare vår påstand: både de unge og de mer tilårskomne er overveiende interessert i festmøtenes underholdningsposter.

STORBYUNGDOM

■ «Vår Kirke» har sendt ut et spesialnummer om narkotika og storbyungdom — et hjertevarmt og tankevekkende stykke journalistikk. På siste side av dette nummer finner vi en enkel betraktning av signaturen A. N. som samtidig prikker ubehagelig i vår selvgothet og lyst til å dømme:

«Det er interessant å legge merke til at mange av de uttrykk de moderne narkomaner bruker for å gjengi sine opplevelser under rusen, i påfallende grad minner om det ordforråd vi kjenner fra beskrivelser av religiøse erfaringer, slik vi for eksempel møter dem hos middelalderens mystikere. Det tales for eksempel

om at man skal løftes opp over og ut av seg selv, at man skal oppleve og erkjenne sannheten, og at man skal bli forenet med verden og med andre mennesker.

Så kan man spørre hvorfor narkomanene da absolutt skal bruke det religiøse og kristelige sprog for å beskrive ekstatiske opplevelser som ikke har noe med kristendom å gjøre.

Svaret kunne være et dobbelt. For det første gjør de det fordi det virkelig gjemmer seg en ekte religiøs søken bak deres ønske om en dypere opplevelse av tilværelsen. Og dernest fordi de har følt seg utilfredsstillt av den utvendige måten de har møtt den kristne troen på.

Så står det til oss å gjøre det klart at vi som kristne ikke skal nære noe ønske om å komme bort fra oss selv, men at vi tvert imot skal være oss selv. Kristendom er ikke ensbetydende med å la seg begrense til det jordiske alene, men heller ikke flykte fra det, og inn i drømmen og rusen. Der er en bro fra himmel til jord som gjør det nærværende evig og det evige nærværende.»

A. N. minner oss kort sagt om vårt dystre medansvar i narkotika-tragediene. Og at de unge som misbruker disse giftstoffene ikke uten videre bare kan kalles «tomsete gærninger».

Det er også andre motiver med i spillet enkelte ganger.

KLARERE LINJER

■ Etter at Jens Bjørneboe uttalte til en avis at han hadde forsøkt å skrive en parodi, blir man selvfølgelig litt usikker. På begge sider av kamplinjen utfoldes en del skrivevirksomhet som muligens kan være like parodisk ment — og de stakkars anmeldere forsøker ofte å la «tvilen komme tiltalte til gode». I «Nationen» (24. okt.) omtaler således universitetsstipendiat Inge Lønning bl. a. Erik Grønseths bok «Familie, seksualitet og samfunn» med følgende lille forbehold:

«Filosofisk bedømt er Grønseths arbeider et selsomt sammenrask av en ekstrem liberalisme og en like ekstrem naturalisme. Som sosiologisk «vitenskap» betraktet er de blottet for interesse ut over det komiske. At enkelte av dem opprinnelig er presentert av seriøse oppslagsverk og som ekspertuttalelser for offentlige institusjoner er mildt sagt fantastisk. Deres sikre felleskjennetegn, fra 1953 til 1964, er en permanent intellektuell forpubertet: Lengte før —.

Tilbake står den mulighet at det hele er ment som parodi. Det er jo blitt en populær forklaring i radikale kretser i den aller seneste tid. Om så er, kan man bare bøye seg i støvet og ønske såvel Pax som Grønseth til lykke. Da har d'herre virkelig en velutviklet sans for raffinert underholdning.»

På den annen side kan det utvilsomt også finnes frem klipp fra den mer konservative fylkning som reiser det samme problem for oss: parodi eller ikke. I «Aftenposten» (19. okt.) har dr. philos. Egil A. Wyller et inlegg med tittelen «Fange nr. 5984». Han gjengir her fra Petter Moens dagbok en meget livlig skildring av et ubehagelig møte med en medfange under krigen som hadde en abnorm interesse for det pornografiske. Wyller avslutter med denne kraftsatsen:

«Sett pornografene inn igjen. Sett også deres forleggere og kolportører inn. Professorer kan ikke settes inn, så lenge de nøyer seg med å hevde meninger. Men skulle de selv påta seg lakeiens tjeneste og gå over fra meninger til beskrivelser, da sett også dem inn. Vi har da vel plass til en to-trehundre i våre gode norske fengsler?»

Vi har altså selv nølt med bedømmelse av denne artikkel fordi vi ikke ser bort fra den mulighet at det kan være parodisk. Og det er slike ting det kan oppstå slemme misforståelser av. Men hvis det ikke er en parodi, blir vi noe betenkt. Vi er redd for at dette fører til at våre naboer og venner begynner å snike seg inn i fengslene i ly av mørket for å være der hvor de tror det foregår.

Broder Andreas.

10 ÅR EFTER:

ER KIRKEN I UNGARN FRI?

AV KALMAN HORVATH

Hele den frie verden har i de siste ukene rettet sin oppmerksomhet mot Ungarn. Også her i landet har vi lest en mengde artikler om de første seierrike og senere så tragiske dager i oktober-november 1956. I andre artikler har vi fått reportasjer om dagens Ungarn. Men i de fleste av disse har det manglet en dypere analyse av den liberalisering som mange av artikkelforfatterne mener å ha kunnet konstatere i de ti år som er gått etter revolusjonen. Hva består liberaliseringen i? I mere mat og bedre klær? I lettere å kunne oppnå utreise- og innreise-tillatelse? Er det ungarske folk fritt slik vi er det i vårt eget land? Kan man iaktta en utvikling henimot en lignende frihet? Folkets ideal i 1956 var en virkelig demokratisk frihet, en altomfattende frihet slik som vi her forstår den.

På grunnlag av de opplysninger som står til vår disposisjon vil jeg forsøke å tegne et bilde av Kirkens liv i Ungarn.

I hvert bispedømme finnes en statsembetsmann som på folkemunne går under betegnelsen «biskop med bart». Han kontrollerer biskopens brevveksling, besøk og kontakter. Biskopenes frihet blir med denne kontrollen nærmest illusorisk. De får også ofte foreskrevet hva de må tale eller skrive om: Cuba-problemet, Vietnamkrigen osv., og hva de ikke skal snakke om, nemlig religionsundervisning, de urettferdige anklager og prosesser mot prestene osv. Det er en kjent sak at regimet sendte sine spioner til Roma under Vatikankonsilet for å vokte på hvert skritt de ungarske biskoper tok og referere når de kom hjem.

Det er en liten gruppe prester, de såkalte fredsprester, som støttes og organiseres av Staten. Favorisert av Sta-

ten og foraktet av folket er de i stand til å skape forstyrrelse og uenighet både i prestskapet og blant de troende. Gjennom disse fredsprestene er det Staten vil kompromittere Kirken og ødelegge den innenfra.

Det er Staten som forbeholder seg retten til å utnevne og forflytte prestene og eventuelt forby dem enhver form for prestelig aktivitet. Det er velkjent at de beste og ivrigste prester blir straffet med forflytning fra byene til landsbygden. Prestene har nok rett til å forrette i kirkene, nota bene de som har Statens tillatelse til det. Men ofte blir de tvunget til å lese opp rundskrivelser med politisk innhold fra prekestolen.

I alt som angår barnas oppdragelse har det kommunistiske regimet eneretten. Det er nok så at foreldrene kan la sine barn innskrive til religionsundervisning, men det gjøres så vanskelig som mulig for dem. Partiets propagandister kommer personlig til familiene for å fraråde at barna får religionsundervisning, men på kirkelig hold er det ingen som får lov til å snakke om spørsmålet hverken i kirken eller i hjemmene. Hvis en prest gjør det, er hans virksomhet statsfiendtlig. På denne måten er det bare ytterst få av barna som får religionsundervisning, og ingen utover de første klassene på skolen. All religiøs ungdomsaktivitet er forbudt og derfor straffbar.

En befolkning på omtrent 6 millioner katolikker har ingen katolsk dagspresse. Det utgis to katolske ukeblad, det ene redigert av fredsprestene (Katolikus Szô), og det andre influert av Staten. Opplaget er så minimalt at det bare er ca. 1% av de ungarske katolikker som kan skaffe seg et eksemplar av et av disse mer eller mindre

(Forts. n. side)

GUD KALLER PÅ OSS

AV ANDRE BRIEN

Har De noensinne hørt Gud tale? På det spørsmålet ville kanskje mange av oss svare: Dessverre; vi ville gjerne, det ville forandre vårt liv, men vi hører jo ingenting. Vi er overdøvet av motorenes larm, av maskinene på verkstedene, av naboenes radio, av snakket omkring oss, hvor er Guds stemme i alt dette? Av og til fristes vi til å si: Gud taler ikke fordi han er likeglad, han styrer verdens krefter, men han er så opphøyet at han vel betrakter vårt liv som vi selv betrakter insektenes bevegelser. Visst har vi hørt at han ikke er langt borte fra oss, at han bor i våre hjerter og skaper i oss en lengsel etter en varig lykke. Men det er så vagt alt sammen. Talte Gud direkte til oss, kunne vi høre ham, kjenne ham, bli hos ham, han ville bli levende for oss istedenfor å være et begrep eller et ord.

— De har aldri hørt Gud? — Er det bare fordi Gud aldri har talt til Dem? Det kunne også være fordi De var døv og ikke ville motta hans ord. Der gis mennesker hvis øre er forherdet, de oppfatter ikke lydene. Det gis også mennesker hvis hjerte er forherdet: de hører lydene men oppfatter ikke meningen, for de vil ikke forstyrres i sin egoisme og sin makelighet: slike mennesker er uføl-

somme for Guds tale, alt det han sier forblir dem fremmed.

Med hvem skal jeg ligne denne slekt? sier Jesus. Den ligner små barn som sitter på torvene og roper på sine lekebrødre: Vi blåste på fløyte for dere, og dere ville ikke danse; vi sang sørge-sanger, og dere ville ikke gråte. (Mat. 11, 16—17). Intet Guds kall når frem til det lukkede hjerte. Man kan ikke høre Guds ord om man ikke er villig til oppbrudd, villig til å forlate alt for å adlyde ham. Gud taler aldri forgyves: hans ord er et kall og gjør krav på å bli tatt alvorlig. Til Abraham sier han «Dra bort fra ditt land og fra din slekt og fra din fars hus til det land som jeg vil vise deg! Jeg vil gjøre deg til et stort folk; jeg vil velsigne deg og gjøre ditt navn stort og du skal bli en velsignelse, og i deg skal alle jordens slekter velsignes. Så dro Abraham bort som Herren hadde sagt til ham.» (1. Mosebok 12, 1—4.)

Og til Moses sier Gud fra tornebusken: «Moses! Moses! Jeg er din fars Gud, Abrahams Gud, Isaks Gud og Jakobs Gud. Jeg har sett mitt folks nød i Egypten og jeg har hørt deres klagerop over arbeidsfogdene. Gå du avsted, jeg vil sende deg til Faraos, og du skal føre mitt

folk ut av Egypten.» (2. Mosebok 3, 6—10.) Og Moses som nettopp hadde giftet seg og etablert seg i Sinaitraktene adlød Guds kall og dro til Egypt.

«Følg meg, sier Kristus til Peter, jeg skal gjøre deg til menneskefisker.» «Gå bort, selg alt hva du eier, gi det til de fattige og følg meg, sier han til den rike unge mann, og du vil eie en skatt i himmelen.»

Gud taler til enhver av oss og oppfordrer oss til et nytt liv. Hans ord skaper en ny situasjon i vår tilværelse, vi kan ikke late som om vi ikke hadde hørt dem. Når vi nekter å motta ordene er vi ikke hva vi var før. «Var jeg ikke kommet og hadde talt til dem, da hadde de ikke synd; men nå har de ingen unnskyldning for sin synd.» (Joh. 15, 22.)

Når vi lukker oss for Guds ord, er det ofte fordi vi er redde, vi vet ikke hvor det vil føre oss hen. Vi hadde arbeidet og spart oss frem til en trygghet. Litt eiendom og status var det endelig blitt til. Må nå virkelig alt dette forstyrres? Lar Guds ord seg høre og blir vi nødt til å bryte opp, hva skal det da bli av oss?

Herren lar seg ikke stanse av vår nølen. Han taler som den Allmektige som selv velger dagen og timen. Vi må adlyde med det samme, sier han, «morgendagen skal sørge for seg selv». «Ingen som legger sin hånd på ploegen og ser seg tilbake, er skikket for Guds rike» (Luk. 9, 62.)

(Forts. n. side)

katolske tidsskrifter. Trykkeriene er nasjonalisert, og er forhindret fra å trykke større opplag fordi Staten ikke gir dem papir. Det samme gjelder for bøkernes vedkommende. Det gis ut maksimum 1 eller 2 bøker om året og aldri i mer enn et maksimumopplag på 4 000 eksemplarer selv om Staten gir trykkeitillatelse og papir.

På grunn av pressens situasjon er katolske ungarene meget dårlig orientert om det som hender i Verdenskirken. Selv fra det II. Vatikankonsil er det hittil publisert bare ett dekret, dekretet om liturgireformen. Meningen med denne pressepolitikken overfor Kirken er å umuliggjøre dannelsen av en velinformert intellektuell krets. Sammen med prestene lever hele det ungarske folk i en åndelig isolasjon.

I årene 1960—64 avgikk 448 prester ved døden og i samme tidsrom ble det ordinert bare 262 prester. Gjennomsnittsalderen i presteskaper blir høyere og høyere. Hvorfor er der ikke flere prestekall? Isolasjonen og diskrimineringen av de prester som er, holder sikkert mange av de unge fra å følge sitt prestekall, og med den altomfattende antireligiøse propaganda de er utsatt for, blir det også stadig færre som får kallet. De unge teologer i landets seminarier er under stadig spionasje.

Man kan nok si at regimet i Ungarn har fjernet seg fra de metoder som praktisertes av stalinistene og Rakosi, for eksempel de uventede arrestasjonene, deporta-

Pater Horvath

sjonene, torturen og proforma-prosessene. Likevel sitter det for øyeblikket 25 prester i fengslene. Det er bare metodene som er forandret, ikke målet det siktes mot. Målet er fremdeles å utrydde religionen. Staten har alle midler til å realisere denne plan, — og Kirken har ikke den minste rett eller mulighet til å forsvare seg. Man ser nok fulle kirker i Budapest og enkelte nasjonale monumenter blir restaurert. Men det blir ikke bygget nye kirker. Folket, og også prestene, får nok mere mat og bedre klær, men de mest fundamentale av deres rettigheter og Kirkens rettigheter i Ungarn blir ikke respektert, og dog ønsker vi disse rettigheter respektert i alle nasjoner i Afrika! Hva dette angår er der ikke skjedd noen forandring i Ungarn siden 1956, og spenningen er bare blitt større etter det II. Vatikankonsils slutt.

Når Gud tillater seg å stille oss så strenge krav, så er det fordi han kaller oss til det virkelig store, til å leve sammen med ham. *Det han forlanger, at vi skal forlate alt for å følge ham, kunne*

ikke virkelig fylle vårt hjerte. Vår trygghet og den grunn vi står på er ikke penger eller menneskelig anseelse, men Guds nåde som aldri vil fattes oss. Alle de andre goder kan bli revet fra oss på et øyeblikk ved døden eller en skjebnens tilskikkelse. Guds kjærlighet i Kristus kan aldri bli berøvet oss.

Guds ord krever alt, men det er for å gi alt. Vi kommer inn i de Levendes rekke sammen med Kristus som er den Levende i evigheters evighet.

Så vil vel mange spørre: «Hva kan så jeg gjøre?» Jeg kan ikke dra bort, jeg er forlovet, jeg har en mann eller en hustru og barn og et arbeide og sosiale forpliktelser og kamerater, jeg kan ikke

svikte dem. — De må høre nøyere Guds tale. Gud forlanger ikke at De skal forlate Deres hus og Deres familie. Han venter at De skal forlate en viss måte å leve på. Man kan ikke høre Guds ord når materielle goder og sosial status er de avgjørende instanser i ens liv, når sympatier og antipatier er enerådende i ens valg, når man er ute etter å dominere eller å bruke sine medmennesker. Ærlig talt, vi er ikke så sjelden fanget inn i slike livsmønstre. Det er disse vi skal komme ut av om vi skal virkelig være lydørene for Guds kallen.

Gud taler alltid for den som har ører å høre med, for den som sier: «Tal, Herre, din tjener lytter», for den som sier «Herre, hva vil du jeg skal gjøre?»

OVER TIL DANMARK

TRE NYE KONSILTEKSTER UTKOMMET

Få sprog i verden ligger så nær opp til hverandre som dansk og norsk riksmål. Derfor var det naturlig for biskop John W. Gran (Oslo) og biskop Hans L. Martensen (København) å slutte en avale med henblikk på en fullstendig utgivelse av konsilets seksten dokumenter. Norge er for sitt vedkommende nesten ferdig: en eneste tekst gjenstår, nemlig dekretet om de katolske orientalske kirker, og den er under bearbeidelse. Nå kommer danskene sent men godt, idet de seks tekster som de har ansvar for, utgis i rask rekkefølge. Foreløbig har vi fått tre av dem, samlet i to hefter.

Erklæringen om den kristne oppdragelse fastslår en rekke viktige prinsipper: alle menneskers rett til opplæring, utdanning, oppdragelse, uansett rase, sosiale kår eller kjønn; foreldrenes rett til å oppdra sine barn, og frihet i valg av skole; den katolske skoles berettigelse og plikt til å fremme dialogen mellom Kirken og samfunnet (det vil si det motsatte av å isolere kristenfolket fra samfunnet forøvrig). Forordet er skrevet av pater G. Heggum s. j., rektor for Niels Stensens Gymnasium i København.

Dekretene om biskopenes hyrdeembede i Kirken og om ordenslivets tilpasning og fornyelse kan ved første øyeblikk virke temmelig fremmed for hverandre. Grunnen til at de er blitt samlet i ett hefte, må være ønsket fra forlagets side om ikke å spre stoffet for meget. Pater H. Roos s. j. har skrevet forordet til bispedekretet og pater P. Grégoire o. p. forordet til klosterdekretet. Begge viser, hver på sitt område, at slike dokumenter, som i og for seg bare omtaler en forholdsvis liten del av Guds folk, allikevel i høy grad angår hele Kirken. Kollegialiteten, det vil si samarbeidets ånd, må prege alle: biskopen, prestene, ordensfolk og legfolk, og det er den samme hellighet alle er kalt til, nemlig kjærlighetens rike utfoldelse.

En dansk oversettelse kan, lettere enn en norsk, tillate seg å beholde noe av de lange latinske setninger. Det burde imidlertid ikke skape den minste vanskelighet for en norsk leser.

Meget elskverdig har Skt. Ansgars Forlag gitt heftene det samme utstyr som vi har gitt den norske serie, med enda to nye farver. Samlingen blir virkelig en enhet.

Dette er et godt eksempel på nordisk samarbeid, som kan følges på mange flere områder til glede for både danske og norske katolikker.

AJR.

Det andet Vatikankoncilis erklæring de educatione christiana. Den kristne oppdragelse. Skt. Ansgars Forlag, København 1966. 25 s. Nkr. 5.

Det andet Vatikankoncilis dekretet Om biskopenes hyrdehverv i Kirken. Om ordenslivets tilpasning og fornyelse. Skt. Ansgars Forlag, København 1966. 75 s. Nkr. 8.15.

BASAR

St. Hallvards Kirke fra 4.—14. nov. basar i foreningslokalet, Enerhauggt. 4.

Basaren er åpen:

Hverdager kl. 18—22, unntagen lørdag 12. nov. da basaren er åpen fra kl. 17—19.

Søndager etter høymessen til kl. 14, og kl. 19—22.

PROGRAM

Fredag 4. nov. kl. 19: Margarincentralen demonstrerer og viser film.

Lørdag 5. nov.: Skuespiller Rolf Sand og visesangeren Knut Lareng.

Søndag 6. nov.: Ikke fast program.

Mandag 7. nov. kl. 19: Diplom-is demonstrerer.

Tirsdag 8. nov. kl. 19: Alf Bjercke demonstrerer.

Onsdag 9. nov. kl. 19: Fru Brinck demonstrerer.

Torsdag 10. nov. kl. 19: Fru Eriksen demonstrerer.

Østensjø blandet kor synger.

Fredag 11. nov. kl. 21: Sangeren Alf Møller.

Lørdag 12. nov. fra 17—19: Barneaften.

Søndag 13. nov. kl. 19: St. Hallvardguttene synger.

Mandag 14. nov.: Trekning.

LESERNE SKRIVER

«RISET PÅ PLASS?»

Herr redaktør.

I en saklig kommentar prøvet en av våre fremste teologer nylig her i bladet å forebygge at misforståelse kunne oppstå ved lesning av en ellers utmerket artikkel i det foregående nr. En innsender spør dernest, vel nokså følelsesbetont: «Er riset på plass?» Til dette spørsmålet føyes et referat fra en privat samtale med nok en prest som skal ha uttalt: «Det vi prester pålegger ektefolk kunne vi selv ikke etterleve hvis vi befant oss i samme situasjon».

Nå er det jo så at de fleste av oss, prester ikke unntatt, nødvendig vil bli sitert uten at den hele sammenheng går tydelig frem. En setning kan få en ganske annen mening når den ikke ses i nøye forbindelse med det som ellers blir sagt. En hvilken som helst prest kan ikke nødvendigvis ha ment med sine ord nettopp det hans ord kan anvendes til når formålet er et annet enn hans eget.

Dette får være som det vil. Men la det imidlertid bli uttrykkelig slått fast at «vi prester» såviss ikke pålegger noen,

FRANKRIKE

De franske biskoper har vært samlet til sin årlige konferanse. Det vil vekke oppmerksomhet at de har besluttet å avskaffe bestemmelsen om at katolikker skal avstå fra å spise kjøtt på vanlige fredager. Vedtaket gjelder fra nyttår.

Med stor majoritet, 99 mot 4, besluttet også biskopene å åpne den adgang for både gifte og ugifte diakoner som konsilet har godkjent.

hverken ektefolk eller andre, noesomhelst. Vår Herre og frelser, Jesus Kristus derimot, Han pålegger ikke, men gjennom sin kirke ber Han oss om å følge Ham på en vei Han selv kaller den «smale vei». For noen av oss, kanskje for mange, blir denne vei like stenet og tung å vandre som Hans egen: korsets vei. Klarer vi å følge Ham? Vi kunne like godt spørre: Klarer vi å etterleve ordene i Jesu bergpreken? Eller klarer vi å elske Gud over alt og vår neste som oss selv? For ethvert ærlig og selvran sakende menneske er vel svaret en selvfølge. Kirken lærer og forkynner at intet syndig menneske, prest såvel som legmann, klarer noesomhelst av seg selv og sin egen kraft. Ved Guds nådes hjelp klarer vi *noe*. Men få blir helgener. Bare når vår synd ved Jesu soning blir tilgitt uten noen fortjeneste fra vår side, kan frelsen vinnes.

Allikevel står budene, idealene der. Skal vi gi dem et moratorium? Skal vi avskaffe dem helt? Nei, la oss se det faktum i øynene at de ikke kan avskaffes eller skyves midlertidig tilside. La oss heller innse at det hverken er våre ønsker eller opprørte følelser over at en teolog prøver å gi oss klarhet i et kirkemøtes budskap, men Jesu egen kirke som har i oppgave å lære oss og som skal avgjøre vanskelige og viktige teoretiske moralproblemer.

Den enkeltes rett og plikt er det derimot, etter beste, av sanne moralske prinsipper opplyste samvittighet, å avgjøre hvorvidt han eller hun selv *synder*.

«Vi prester», altså den enkelte Herrens tjener og redskap har en tredje funksjon. Som «alter Christus» skal presten vise forståelse, medfølelse. Han skal slett ikke bruke riset. Han skal trøste, veilede, oppmuntre, alt ut fra det som er Kristi budskap og Kirkens forkynnelse. Til enhver synder som etter beste samvittighet oppriktig anklager seg selv skal han, i skriftestolen, si de forjettende ord: «Dine synder er deg forlatt!»

Mer er det vel ikke å si om den sak. Måtte flere enn tilfellet synes å være

i denne forvirrede tid, forstå og holde fast ved disse enkle evangeliske sannheter.

H. Kielland Bergwitz.

ABORT OG PREVENSJON

Leserbrevet i forrige nummer (19) av St. Olav har bekreftet min frykt for de farlige misforståelser som Åge Rønnings tolkning av Vatikanconsilets konstitusjon kunne gi anledning til. Det er feilaktig å mene at konstitusjonen har forandret noe i Kirkens syn på unaturlig barnebegrensning som en stor synd.

Hensikten med mitt lille innlegg var ikke å diskutere grunnene for Kirkens standpunkt. En slik diskusjon i St. Olav ville være helt ørkesløs, særlig når man har å gjøre med personer som hevder at ektefolk «i grunnen er de rette til å uttale seg om disse ting». Hvorfor skal prestene, som har studert moralteologi, ha mindre rett til det? Kirkemøtet og alle sjelesørgere er fullt klar over de ofre som kyskhetsbudet medfører for ektefellene (like så vel som for mange ugifte). Enhver skriftefar vil gjerne hjelpe menneskene i deres samvittighetsnød, og føler en stor smerte når han ikke kan det. At prestene selv ikke er gifte, gjør at de kan bedømme disse spørsmål helt upartisk. Dessuten må vi katolikker fremfor alt ikke glemme den guddommelige bistand som Jesus har lovet det kirkelige læreembete.

Vær sikker på at den kirkelige øvrighet studerer spørsmålet om fødselsreguleringen meget samvittighetsfullt. Det dreier seg om en meget viktig sak, som det er vanskelig å bedømme i alle dens konsekvenser. Derfor forstår vi godt at det ikke bare for mange alminnelige troende, men også for en del teologer kan være vanskelig å se rimeligheten i Kirkens standpunkt. (Forts. neste side)

Minnegudstjeneste

i anledning av 10-årsdagen for

DEN UNGARSKE REVOLUSJON I 1956

den 6. nov. kl. 18 i St. Dominikus Kirke ved biskop John W. Gran.

Alle er hjertelig invitert til å be sammen for verdens fred.

«St. Olav» kirke i Oslo trenger ministranter

«St. Olav» kirke i Oslo trenger ministranter. Det er derfor meningen å danne «St. Olavs liturgiske forening». Alle voksne menn som er interesserte i å hjelpe til, kan kontakte pastor Olaf Wæring i prestegården i Akersveien.

— Det har vist seg nesten umulig å få unge gutter til ministranttjenesten på grunn av avstandene, forteller pastor Wæring. Derfor har vi funnet på en annen løsning som iallfall i høyeste grad er i konsilets ånd: vi danner en gruppe av voksne menn som skal ha til oppgave å lese de bestemte deler av messen som nå kan leses av en i menigheten samt å virke som ministranter under de hellige handlinger. Det gjelder først og fremst gudstjenestene på søndager og store festdager.

Innsenderen sier at «det har altfor lenge i Kirkens historie vært snakket om selvfornektelse i seksuelle spørsmål». Men ikke minst i vår overseksualiserte tid må Kirken — i overensstemmelse med Vatikankonsilets konstitusjon — ikke opphøre med å formane «de kristne foreldre i tillit til det guddommelige forsyn og i selvfornektelsens ånd å herliggjøre Skaperen» (n. 50).

Man skal ikke vente at Kirken kan forandre Guds bud, slik at det ikke lenger kreves selvfornektelse i seksuallivet. For å imøtegå en slik forventning er av betydning de advarende ord som paven i en tale (12. februar i år) rettet til de italienske kvinners nasjonale kongress, der han med henvisning til Vatikankonsilets konstitusjon betoner «kyskhetens dyd i ekteskapet». Han ber foreldrene om «ikke å tape motet på grunn av de vanskeligheter de kan komme til å møte, og ikke av den grunn å oppsi sin troskap mot Kirken». Om den religiøse fornyelse konsilet skal bevirke, sier han at «det ikke kan være en tid da det på det moralske område vil bli lett, men heller en tid da de kristne ektefeller skal anstrenge seg mer for å gå inn gjennom den trange port... For hvor trang er den port og hvor smal er den vei som fører til livet».

Dr. teol J. v. d. Burg.

REDAKSJONEN SVARER

En meningsutveksling som har funnet sted i «St. Olav»s spalter, og som tydeligvis har satt sinnene i kok, nærmer seg sin avslutning, og det faller i min lodd som teologisk medarbeider i redaksjonen å komme med en slags facit.

Det hele begynte med Rønnings personlige reaksjon på et TV-program om abortlovgivningen (nr. 16), et program som avslørte en stor sosial nød som resulterer i et betydelig antall legale og illegale aborter. Rønning konstaterer — og hvem vil kunne benekte det? — at prevensjonsproblemet i katolske ekteskaper fremdeles er uløst. Han fremlegger så sin mening, nemlig at «vi som katolikker ikke med virkelig rett kan blande oss i en abortdebatt med argumenter som alminnelige mennesker kan forstå og godta, før vi har klare linjer selv i prevensjons-spørsmålet». Hver den som for alvor har drøftet disse problemer med ikke-katolikker i vårt moderne norske samfunn, vet at det forholder seg slik. Rønning vet utmerket godt at prevensjon er et tveegget sverd: blir den utført ut fra et ikke-kristent livssyn, vil den føre til ennå flere aborter. Men det er all

grunn til å håpe at en effektiv fødselsregulering ut fra kristne prinsipper og i den rette ånd (den som konsilet gjør seg til talsmann for) vil kunne bli et effektivt bolverk mot abortene, som slett ikke er et typisk norsk fenomen men forekommer i alle land, ofte med enda større tall. Derfor blir den ånd prevensjonen blir utført i, av meget stor betydning for menneskehetens sosiale fremtid, mer enn de fremgangsmåter enkelte foreldre bestemmer seg for. Vi kommer ikke utenom denne vurdering om vi tar det sosiale problem opp til saklig vurdering i virkelig dialog med vår samtid. Det er på tide at vi gjør alvor av konsilets nå berømte ord: «De gleder og håp, den sorg og angst som våre dagers mennesker føler, og da især de trengende og alle de som har tungt å bære, er også Kristi disiplers gleder og håp, sorg og angst, og intet av det som angår mennesket, er uten gjenklang i de kristnes hjerter».

Dr. theol. J. van der Burg (nr. 18) ser helt bort fra denne problemstilling og konsentrerer sin — og leserens — oppmerksomhet om det brennende spørsmål som angår midlene: finnes der midler som vi må forkaste ut fra et etisk synspunkt, selv om de kan sikre en effektiv og berettiget regulering av fødslene?

(Forts. neste side)

Ny økumenisk reise til Orienten

Krysstoktet som i vår ble organisert til det hellige land og den nære orient for ca. 220 katolske og protestantiske deltagere, viste seg som en meget stor suksess.

Det er på denne bakgrunn at det danske reisebyrå Absalon med dets to dyktige og utrettelige organisatorer Ole Dahlberg og Lene Tanderup, legger opp til nytt krysstokt i det østlige Middelhav, våren 1967. — Den 24. april er det avreise med fly fra Kastrup og alt samme aften innskipes deltagerne på den moderne greske båten «Rhodos» med kurs mot Alexandria. Krysstoktet besøker Port Said, Beirut, Haifa, Kypern, Ismir, Istanbul og vender tilbake til Athen den 10. mai. Hjemreisen foregår dagen etter per fly. Tallrike utflukter organiseres underveis, bl. a. en 9-dagers reise: Alexandria — Cairo — Jerusalem — Israel, eller en 7-dagers tur i Libanon, Syrien, Jordan og Israel. Øvede guider står til disposisjon.

Ombord på båten holdes gudstjenester hver morgen, felles aftenandakter, og dessuten foredrag i dagens løp om reisens mål og over forskjellige bibelske eller kirkelige emner.

Som reiseledere deltar både katolske og protestantiske prester, — deriblant flere fra i år, som pastorene Møller-Pedersen og Talman, og patrene Paillard og Dahl. Turen er imidlertid beregnet for alle og ikke bare for geistlige. Prisene for denne 18-dager lange fart ligger mellom 2000 og 4000 norske kroner, avpasset etter klassen på skipskabinen. Dette innbefatter flytransport, forpleining, visum osv., men ikke spesialutflukter eller drikkepenger.

Det er knapt 6 måneder til reisen avgår. Skriv allerede nå til Absalon Rejsebyrå, Nordisk Kristen Reisetjeneste (Vandkunsten 4, København K. Tel. Byen 9108) for å få vite nærmere enkeltheter.

Kjøp og les

Vatikankonsilets kanskje mest interessante dokument:

KIRKEN I VERDEN AV I DAG

(De ecclesia in mundo huius temporis)

Norsk utg. med innledning av pater Raulin, OP kr. 8,—.

ST. OLAV FORLAG, Akersv. 5, Oslo 1. Tlf. 42 31 70

Blyvinduer Glassmalerier

til kirker og kapeller

~~~~~

G. A. LARSEN

ETABL. 1885

kunst- og bygningsglassmester
Speilfabrikk

NORDAHL BRUNS GATE 7, OSLO

Pastor van der Burg er i sin fulle rett når han fremhever at konsilet på dette punkt ikke har fjernet seg fra den tradisjonelle katolske lære. Fordi enkelte problemer, som trenger grundigere undersøkelser, er blitt overlatt til en spesiell pavelig kommisjon, har konsilet ikke hatt til hensikt å fremlegge konkrete løsninger. Striden mellom Rønning og van der Burg kan derfor lett bli en strid om ord. Rønning sier at «det avgjørende når det gjelder fødselskontroll, må vel være mentaliteten, hensikten». Og det er så sant som det er sagt, hvis man ikke tolker «avgjørende» som «det eneste avgjørende». På sin side er van der Burg sikkert klar over at den metode som brukes heller ikke kan være «det avgjørende», så sant enkelte benytter seg av tillatte metoder i strid med ekteskapets høyeste formål. Det ene bør gjøres, og det annet ikke forsømmes.

Mot G. M. How, som etterlyser en noe sterkere geistlig representasjon i redaksjonen (nr. 19), kan jeg vanskelig anføre annet enn dette lille forsøk på (amatør?)-teologi. Han får selv bedømme om det holder mål.

I sin innledende artikkel reiste Rønning et sosialt spørsmål og et kommunikasjonsproblemmellom mellom katolikker og andre medlemmer av vårt samfunn. I sitt innlegg (Riset på plass igjen?) reiser fru Bitten Sand et pastoralt problem: automatisk utelukkelse eller ikke-utelukkelse fra sakramentene ved bruk av befruktningshindrende midler. Katolske foreldre har en vanskelig oppgave og et tungt ansvar. Enten de nå har like mange barn som fru Sand eller ikke, så kan problemet om å spare morens helse til fordel for hele hjemmet, bli aktuelt for dem. Skal foreldrene hjelpe «på rett kjøp» ved trussel om utelukkelse fra sakramentene? Er det rett sjelesorg? Fru Sand mener at det ikke er, og at hun, selv uten å være teolog, kan ha en mening om dette. Og hun tar ikke feil når hun mener at mange katolske prester deler hennes syn. Altfor mange katolske barn rundt om i verden lever de ungdomsår som er viktigst for deres religiøse utvikling, i hjem hvor for-

eldrene ikke lenger får lov til å praktisere som katolikker fordi de har startet med godt mot, men har nådd grensen for sin motstandskraft. Senere kommer de gjerne tilbake til sakramentene (de har hele tiden ønsket det), men da er barna over den alder hvor de avgjørende valg treffes.

Ikke mer enn Rønning hadde fått svar på sitt spørsmål får fru Sand svar på sitt i de to leserbrev som vi bringer i dette nr. Av pastor van der Burg får hun høre at prestene, fordi de selv ikke er gifte, kan bedømme disse spørsmål helt upartisk. I og med at vi setter strek for denne diskusjonen, må det være meg tillatt på egne vegne å bemerke at problemet er om prestene alltid har tilstrekkelig innsikt, ikke om de er «partiske» (det er ikke uten grunn at paven har ønsket at hans kommisjon skulle benytte

seg av gifte legfolks erfaringer). Og hva fru Sands uttalelse om selvfornektelse angår, må det fantasi til for å gjøre henne til en prinsipiell motstander av kristen offervilje. Hun sier bare — og med rette — at selvfornektelsen skal prege hele livet, og ikke fortettes på enkelte punkter, i første rekke seksuallivet.

«Bær hverandres byrder», Gal. 6,2.

CARITAS

Oslo bispedømmes sosialarbeide.

Send din gave til:

CARITAS, Fagerborggt. 17, Oslo 3.

Telefon 69 30 15

Postgiro 202 088 - Bankgiro 40/42.696

Kontaktklubben for eldre og enslige

åpent hus hver onsdag fra kl. 11—15,
i Europahjemmet, Fagerborggt. 17 II,
Oslo 3.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke Bispegården St. Joseph's Institutt Vor Frue Hosp. Nerveavd. St. Dominikus kirke Lunden Kloster St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem Sta. Katarinahjemmet St. Franciskus Kirke St. Franciskus Hosp. St. Pauls Kirke Vår Frue Kirke Marias Minde St. Franciskusøstre- nes Moderhus Øyenklinikken St. Josephs Hosp., Drammen St. Torfinns Klinik, Hamar St. Elisabeth Inst. St. Mikael's Kirke St. Mikael's Prestegård St. Theresia Hosp. St. Franciskus Hosp. St. Magnus Kirke St. Magnus presteg. St. Elisabeth Hosp. Vår Frue Kirke Bispegården St. Olavs Kirke, Bispegården St. Olavs kirke St. Olavs Prestegård St. Olavs Klinik	} Oslo } Arendal } Bergen } Hammer- fest } Hønefoss } Lillestrøm } Tromsø } Trondheim } Tønsberg

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 68 34 69

Oslo Katolske Bibliotek

Akersvn. 5, Oslo. - Tlf. 41 04 41.

Åpent hver dag unntatt lørdag kl. 11-13

Mandag—Onsdag—Fredag også fra kl.
17—19.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO

Enerhauggt. 4

Kontortid 12—13
mand., onsd., fred.

LEGMANNSRÅDET OSLO KATOLSKE BISPEDØMME

Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i
Akersvn. 5, 1. etg. Tlf. 41 04 41.

KATOLSK INFORMASJON

Studiebrev.

Skriv etter prospekt.

P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.

KONSILDOKUMENTER i dansk utgave

Fra Sankt Ansgar Forlag foreligger nå:

1. Om biskoppernes hyrdeverv
i Kirken, Om ordenslivets til-
pasning og fornyelse, ... kr. 8,15

2. Den kristne oppdragelse, ... kr. 5,—

Forhandles i Norge av

ST. OLAV BOKHANDEL, Akersvn. 5, Oslo 1
Tlf. 42 31 70

Til pastor Kielland Bergwitz er det å si at vi som stadig kommer til kort i vår etterlevelse av Jesu bergpreken, nettopp ikke utelukkes fra sakramentene. Det som opprører mange ektefeller, er at deres alvorlige problemer på et bestemt område skal føre til «automatisk» utelukkelse fra Kirkens sakramenter.

Til slutt et ord om et brev som våre lesere ikke kjenner til, for det «er ikke bestemt til å offentliggjøres», men som ikke desto mindre, såvidt vi kan regne ut, må være sendt i atskillig eksemplarer («til hele presteskapat og alle ordens-

søstrene i Norge, likedan til mange katolske ektefolk jeg kjenner»). Dette «halv-åpne» brev er adressert til fru Sand av en prest. Vi skal ikke komme inn på brevetts innhold, når det ikke er tilgjengelig for de fleste, men vi tør håpe at vedkommende prest vil forstå hvorfor vi tar avstand fra hans fremgangsmåte. Om fru Sand svarer på hans brev, som hun sannelig har rett til, vil hennes svar forbli ukjent av alle de mennesker som har fått seg prestens brev tilsendt. Eller skal vi forstå det slik at legmenn som ønsker å uttale seg, må anskaffe seg

en duplikator og en liste over katolske prester, søstre og legfolk, for å kunne besvare de brev de får av prestene? Dette stiller et nytt spørsmål, et spørsmål som konsilet også har vært oppmerksom på, nemlig kommunikasjonsproblemet mellom prester og legfolk.

Albert J. Raulin.

☆

Hermed anser «St. Olav» den debatt som artikkelen «Abort og prevensjon» i nr. 16 utløste, for avsluttet.

Red.

ARENDALE		
BRØDRENE PETERSEN Skomakerforretning Arendal	SHELL — ARENDAL TELEFONER: Kontor 22 013 Anlegget 21 848	BYGGMESTER HANS NILSEN Nettet 362 Arendal Tlf. 22 647
ADEL ELLEFSEN Aut. Installasjonsforretning Tlf. 21 756 - Arendal - Tlf. 22 460	HALDEN	
	<i>Halden-firmaer</i>	<i>Karl Knap</i> 1/5 Tlf. 2710 Bygningsartikler - Rør og Maskinforretning Linoleum
HALDEN		
OTTO E. ANONSEN BLIKKENS LAGERMESTER Ventilasjon og Bygningsarbeid Tlf. 3439	KARL STORM ANDERSEN Fisk - Delikatesseforretning Tlf. 1155 - Privat 1159	H. ANDERSEN Bok- og Papirhandel Storgt 24 HALDEN Tlf. 2424
F. JØRGENSEN Aut. rørlegger - Rørhandel Tlf. 1844	HALDEN FÆRVEHANDEL A. Sandaker, Torvet Tlf. 1264	Glassmester OSKAR L. HANSEN Alt i glassarbeid, innramming og bilglass Tlf. 2976
DRAMMEN		
Kjente Drammens- firmaer	<i>Drammens malerforretning</i> Tlf. 83 39 16 - 83 33 32 Inneh. Asbjørn Gundersen	American Foto SPESIALFORRETNING I FOTO OG RAMMER Engene 4 - Tlf. 83 11 45 Filial: Tollbodgt. 16 - Tlf. 83 65 65
GUSTAV THIELEMANN Pølse- og hermetikkfabrikk Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN		H. KOLDERUP N. Storgt. 12 - Bragernes Tlf. 83 13 62 - 83 36 48 Gå til fagmannen når det gjelder møbler
TYRILYS	1/5 TYRI FABRIKKER Drammen Har også landets eneste bivokspresseri	GUSTAV BØHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedr. adresseforandring, kontingent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 31 70.

OSLO

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

OSLO

*Våre annonsører
er gode firmaer!*

E. Sunde & Co. Rørleggerbedrift A/s

Varme- og sanitæranlegg

$\frac{1}{3}$ NOREXIM

TÅSEN BOK OG PAPIR A/S

ERLING THORNE

Kaj Munks vei 41, Oslo 8
Tlf. 23 02 40

SØREN HANSEN

Kolonialforretning

Langes gt. 6 - Oslo
Telefon 20 37 24

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

Privat 55 77 87 - 69 43 72

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernb. Getzgate 3 b, Oslo

Telefon 20 40 02 - 20 70 02

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset
„Portofino“

Laget av tindrende klart glass.
Snobbete i utførelsen og stø i
formen.

Et alle tiders all-round glass.
Pris pr. stk. kr. 3.50.

Vi sender over hele landet mot
postoppkrav.

Calligani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene.

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Fargehandlvarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. A S

Haakon VII's gt. 1, Oslo

Sentralbord 41 77 30

WISBECH
AKTIESELSKAP

MAJORSTUA - OSLO

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

NOBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente

«NOCO» margarin

HØYESTERETTSADVOKAT

GEORG LOUS

DRAMMENSVERN. 4 - OSLO